

แผนปฏิบัติการ ลดก๊าซเรือนกระจก เทศบาลตำบลทุ่งช้าง

คำนำ

ประเทศไทยได้ตระหนักถึงความจำเป็นในการร่วมกับประชาคมโลกเพื่อแก้ปัญหาการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศ และได้พัฒนานโยบายและแผนระดับชาติเพื่อรับมือกับผลกระทบจากการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศ โดยไทยได้เข้าเป็นรัฐภาคีกรอบอนุสัญญาสหประชาชาติว่าด้วยการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศ (United Nations Framework Convention on Climate Change: UNFCCC) เมื่อปี พ.ศ. ๒๕๓๗ และต่อมาให้สัตยาบันรับรองพิธีสารเกียวโต (Kyoto Protocol) และความตกลงปารีส (Paris Agreement) ในปี พ.ศ. ๒๕๕๔ และ พ.ศ. ๒๕๕๙ ตามลำดับ เพื่อนำไปสู่การสร้างกลไกและเครื่องมือในการรับมือและแก้ไขปัญหาการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศที่มีประสิทธิภาพ ที่ผ่านมามีประเทศไทยได้บูรณาการประเด็นการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศเข้าสู่นโยบายและแผนระดับชาติ ได้แก่ ยุทธศาสตร์ชาติ แผนแม่บทภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติ แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ ๑๒ (ONEP, ๒๐๒๐) นอกจากนี้ ได้จัดทำแผนแม่บทรองรับการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศ พ.ศ. ๒๕๕๘-๒๕๙๓ เพื่อใช้เป็นกรอบนโยบายในการกำหนดทิศทางของประเทศให้มุ่งสู่การมีภูมิคุ้มกันต่อการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศและมีการเติบโตแบบปล่อยคาร์บอนต่ำตามแนวทางการพัฒนาที่ยั่งยืนภายในปี พ.ศ. ๒๕๙๓ โดยแผนแม่บทรองรับการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศมีความเชื่อมโยงกับยุทธศาสตร์ชาติ แผนการปฏิรูปประเทศและแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ และเป็นแผนหลักของแผนอื่น ๆ ที่เกี่ยวกับการลดก๊าซเรือนกระจกและการปรับตัวต่อการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศ ทั้งนี้ แผนแม่บทรองรับการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศได้ระบุแนวทางดำเนินการ ๓ เรื่องหลัก ได้แก่ ๑) การลดก๊าซเรือนกระจกและส่งเสริมการเติบโตที่ปล่อยคาร์บอนต่ำ ๒) การปรับตัวต่อผลกระทบจากการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศ และ ๓) การสร้างขีดความสามารถด้านการบริหารจัดการการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศ

เทศบาลตำบลทุ่งช้าง ตั้งอยู่ในท้องที่ตำบลทุ่งช้าง อำเภอทุ่งช้าง ซึ่งอยู่ทางทิศเหนือของจังหวัดน่าน ตระหนักถึงความจำเป็นดังกล่าว จึงได้มีแนวนโยบายในการลดการใช้พลังงาน เพื่อสนองนโยบายรัฐบาลในการลดก๊าซเรือนกระจกต่อไป

กองสาธารณสุขและสิ่งแวดล้อม
เทศบาลตำบลทุ่งช้าง
มีนาคม ๒๕๖๗

สภาพทั่วไปและข้อมูลด้านการใช้พลังงานของเทศบาลตำบลทุ่งช้าง

สภาพทั่วไป

เทศบาลตำบลทุ่งช้าง ตั้งอยู่ในท้องที่ตำบลทุ่งช้าง อำเภอทุ่งช้าง จังหวัดน่าน อยู่ทางทิศเหนือของจังหวัดน่าน ห่างจากอำเภอเมือง จังหวัดน่าน ตามถนนหลวงแผ่นดินหมายเลข ๑๐๘๐ สายน่าน – ทุ่งช้าง ระยะทางประมาณ ๕๐ กิโลเมตร ห่างจากกรุงเทพมหานครโดยทางรถยนต์ระยะทางประมาณ ๕๐๐ กิโลเมตร มีพื้นที่ประมาณ ๔.๓ ตารางกิโลเมตร

สถานการณ์และปัญหาการใช้พลังงานของเทศบาลตำบลทุ่งช้าง

สถานการณ์ปริมาณการปล่อยก๊าซเรือนกระจกในปัจจุบัน

เทศบาลตำบลทุ่งช้าง มีแหล่งที่มาของการปล่อยปริมาณการปล่อยก๊าซเรือนกระจกที่เกิดขึ้นจะเกิดขึ้นจากแหล่งที่มาของปล่อยทั้ง 3 ขอบเขต ได้แก่ การปล่อยก๊าซเรือนกระจกโดยตรง (Direct Emission) , การปล่อยก๊าซเรือนกระจกโดยอ้อม (Indirect Emission), การปล่อยก๊าซเรือนกระจกโดยอ้อมจากแหล่งอื่น ๆ (Other Indirect Emission) โดยมีรายละเอียดดังนี้

การปล่อยก๊าซเรือนกระจกโดยตรง(Direct Emission)

- จากการเผาไหม้ที่อยู่กับที่เช่นเครื่องตัดหญ้า,เครื่องสูบน้ำ ปริมาณ 1.73 (ton CO₂e) สัดส่วน 0.05 (%)
- จากการใช้น้ำมันของเทศบาล (การเผาไหม้ที่มีการเคลื่อนที่) เช่นรถดับเพลิง,รถตรวจการ ปริมาณ 29.94 (ton CO₂e) สัดส่วน 0.94 (%)
- จากน้ำเสียของเทศบาล อาคารในสังกัดปริมาณ 0.74 (ton CO₂e) สัดส่วน 0.02 (%)

การปล่อยก๊าซเรือนกระจกโดยอ้อม (Indirect Emission)

- การปล่อยก๊าซเรือนกระจกจากการใช้พลังงานไฟฟ้า (Electricity) เช่นในสำนักงาน ตลาดโรงฆ่าสัตว์ 33.92 (ton CO₂e) สัดส่วน 0.53 (%)

การปล่อยก๊าซเรือนกระจกโดยอ้อมจากแหล่งอื่นๆ (Other Indirect Emission)

- การเดินทางไป - กลับของพนักงานเทศบาลปริมาณ 20.86 (ton CO₂e) สัดส่วน 0.66 (%)
- การบริการเก็บ ขน และกำจัดขยะมูลฝอยปริมาณ 8.38 (ton CO₂e) สัดส่วน 0.26 (%)
- จากการฝังกลบขยะของเทศบาลปริมาณ 3,074.91 (ton CO₂e) สัดส่วน 98.30 (%)

จากผลการดำเนินงานในปี 2565 พบว่า เทศบาลตำบลทุ่งช้าง มีการปล่อยก๊าซเรือนกระจกในขอบเขตที่ 3 มากที่สุด 3,104.15 ตันคาร์บอนไดออกไซด์เทียบเท่าต่อปี คิดเป็นร้อยละ 97.91 รองลงมา คือ ขอบเขตที่ 2 มีปริมาณ 33.92 ตันคาร์บอนไดออกไซด์เทียบเท่าต่อปี คิดเป็นร้อยละ 1.07 และสุดท้ายคือ ขอบเขตที่ 1 มีปริมาณ 32.42 ตันคาร์บอนไดออกไซด์เทียบเท่าต่อปี คิดเป็นร้อยละ 1.02

ดังนั้นจะเห็นได้ว่าการปล่อยก๊าซเรือนกระจกจากบ่อขยะและการเก็บขนขยะเป็นสัดส่วนที่มากที่สุด รองลงมาคือการใช้ปริมาณไฟฟ้า และการใช้เครื่องยนต์และรถยนต์เป็นอันดับสุดท้าย เพื่อให้การดำเนินงานสอดคล้องกับสภาพปัญหาดังกล่าว ผู้บริหารเทศบาลตำบลทุ่งช้างจึงมีนโยบายดังนี้

๑. การปล่อยก๊าซเรือนกระจกจากบ่อขยะและการเก็บขนขยะ การจัดการขยะมูลฝอยทั่วไป ให้จัดทำโครงการลด คัดแยกขยะในชุมชน องค์กรต่าง ๆ อย่างต่อเนื่องโดยรณรงค์ ๘ หมู่บ้าน ในเขตเทศบาลตำบลทุ่งช้างในการแยกขยะ โดยให้มีการคัดแยกขยะ ดังนี้

- ขยะย่อยสลายได้ ให้จัดทำถังขยะอินทรีย์ทุกชุมชน รณรงค์และให้ความรู้กับประชาชนในการจัดการขยะย่อยสลายได้โดยการใช้ทำถังขยะเปียกเพื่อทำปุ๋ยชีวภาพ/น้ำหมักชีวภาพ/ทิ้งใต้ต้นไม้เพื่อทำปุ๋ย
- ขยะรีไซเคิล สนับสนุนการก่อตั้งธนาคารขยะประจำหมู่บ้าน การขายขยะสร้างรายได้สู่ครัวเรือน
- ขยะอันตราย โดยจัดทำกรงขยะอันตรายประจำแต่ละหมู่บ้าน และมีการรวบรวมจากชุมชนเดือนละ ๑ ครั้งหลังจากทางเทศบาลตำบลทุ่งช้างรวบรวมขยะอันตรายได้ในปริมาณมากแล้ว จะส่งทำลายรวมที่เทศบาลเมืองน่าน เนื่องจากเทศบาลตำบลทุ่งช้างไม่มีที่ทำลายขยะอันตราย
- ขยะทั่วไป เมื่อทำการคัดแยกขยะดังกล่าวแล้วจะเหลือขยะทั่วไปที่ทิ้งลงถังขยะอยู่น้อยมาก ซึ่งจะช่วยลดปริมาณขยะจากเดิมมากขึ้น
- ขยะติดเชื้อ เทศบาลตำบลทุ่งช้างไม่มีที่กำจัดขยะติดเชื้อ ซึ่งแหล่งกำเนิดขยะติดเชื้อส่วนใหญ่มาจากหน้ากาอนามัยโดยเทศบาลตำบลทุ่งช้างจะมอบถังขยะติดเชื้อรวมแต่ละหมู่บ้าน และมีการรวบรวมเดือนละ ๑ ครั้ง

๒. การปล่อยก๊าซเรือนกระจกจากการใช้ปริมาณไฟฟ้า ได้มีแนวปฏิบัติดังนี้

มาตรการประหยัดไฟฟ้าเทศบาลตำบลทุ่งช้าง

การใช้เครื่องปรับอากาศ

- ๑) ตั้งอุณหภูมิเครื่องปรับอากาศไว้ที่ ๒๕ องศาเซลเซียส
- ๒) ลดชั่วโมงการทำงานของเครื่องปรับอากาศในแต่ละวัน จาก ๖ ชั่วโมง เป็น ๕ ชั่วโมง โดยเปิดช่วงเช้าเวลา ๐๙.๓๐ - ๑๑.๓๐ น. ช่วงบ่ายเวลา ๑๓.๐๐ - ๑๖.๐๐ น. ปิดช่วงเวลา ๑๑.๓๐ - ๑๓.๐๐ น. ในทุกห้องปฏิบัติงานของกลุ่ม/หน่วย
- ๓) ไม่เปิดเครื่องปรับอากาศในการปฏิบัติงานนอกเวลาราชการและวันหยุดราชการ
- ๔) จัดให้มีการตรวจเช็คทำความสะอาดแผ่นกรองเครื่องปรับอากาศเป็นประจำ เดือนละ ๑ ครั้ง
- ๕) จัดให้มีการตรวจเช็คตู้เย็นแอร์ ทำความสะอาดคอยล์เย็นและคอยล์ร้อน โดยใช้น้ำหรือน้ำยาทำความสะอาด เป็นประจำ ๖ เดือน/ครั้ง ข

๖) ปิดหน้าต่างให้สนิท/ปิดผ้าม่าน เมื่อเปิดเครื่องปรับอากาศ เพื่อไม่ให้เกิดการสูญเสียความเย็น และการถ่ายเทความร้อนจากภายนอกเข้าสู่พื้นที่ที่มีการปรับอากาศ เป็นเหตุให้มีการสูญเสียพลังงานไฟฟ้าในการปรับอากาศเพิ่มมากขึ้น

- ๗) ไม่เปิดพัดลมดูดอากาศในขณะที่เครื่องปรับอากาศทำงาน
- ๘) สักรวสภาพพัดลมดูดอากาศ (ฝาปิด - เปิด)
- ๙) ลดภาระการทำงานของเครื่องปรับอากาศ โดยขนย้ายสัมภาระที่ไม่จำเป็นออกจากห้องปฏิบัติงาน เครื่องใช้ไฟฟ้าที่ก่อให้เกิดความร้อน รวมถึงเอกสารเก่าที่ไม่ได้ใช้งานประจำ ให้ส่งเก็บตามระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรี ว่าด้วยงานสารบรรณฯ

การใช้ไฟฟ้าและแสงสว่าง

๑) เปิดไฟฟ้าและแสงสว่างในห้องทำงานเฉพาะเท่าที่ปฏิบัติงานอยู่ ปิดไฟฟ้าแสงสว่างที่ไม่จำเป็นในการใช้งาน

๒) ปิดไฟฟ้าแสงสว่างระหว่างหยุดพักกลางวัน (เวลา ๑๒.๐๐ - ๑๓.๐๐ น.) ยกเว้น สำหรับผู้ปฏิบัติงานในเวลาหยุดพักกลางวัน ให้เปิดเฉพาะที่จำเป็น

๓) ทำความสะอาดฝาครอบโคม หลอดไฟ และแผ่นสะท้อนแสงเพื่อความสะดวกและเพื่อให้ได้แสงสว่างอย่างมีประสิทธิภาพ

การใช้เครื่องใช้ไฟฟ้าประจำสำนักงาน

- คอมพิวเตอร์

- ๑) ปิดหน้าจอคอมพิวเตอร์ในเวลาพักเที่ยง (เวลา ๑๒.๐๐ – ๑๓.๐๐ น.)
- ๒) ตั้งระบบพักหน้าจอเมื่อไม่ใช้งานเกิน ๑๕ นาที หรือปิดหน้าจอ
- ๓) ปิดเครื่องคอมพิวเตอร์ และถอดปลั๊กออก หลังเลิกใช้งาน

- Printer

- ๑) ปิดเครื่องเมื่อไม่ใช้งาน
- ๒) ตรวจสอบข้อความบนจอภาพให้ถูกต้องก่อนสั่ง Print Out
- ๓) ใช้กระดาษที่ใช้แล้ว ๑ หน้า สำหรับพิมพ์เอกสารที่ไม่สำคัญ

- กระจกไฟฟ้า

- ๑) ให้มีใช้ชั้นละไม่เกิน ๑ เครื่อง
- ๒) การเปิดใช้กระจกไฟฟ้า ช่วงเช้าเวลา ๐๘.๓๐-๑๑.๐๐ น. ช่วงบ่ายเวลา ๑๓.๐๐-๑๕.๐๐ น.
- ๓) ใส่น้ำให้พอดีกับความต้องการ
- ๔) ไม่ปล่อยให้แห้งในกระจกแข็ง หรือปล่อยให้ระดับน้ำต่ำกว่าขีดที่กำหนด
- ๕) เลือกใช้กระจกไฟฟ้ารุ่นที่มีฉนวนกันความร้อนที่มีประสิทธิภาพ
- ๖) ไม่นำน้ำเย็นไปดื่มทันที

- ตู้เย็น

- ๑) ให้มีใช้กอง/ฝ่ายละไม่เกิน ๑ เครื่อง
- ๒) เลือกใช้ขนาดให้เหมาะสมกับการใช้งาน
- ๓) ตรวจสอบขอบยางแม่เหล็ก ๔ ด้าน
- ๔) ตั้งห่างจากผนัง ไม่น้อยกว่า ๑๕ ซม.
- ๕) เลือกตู้เย็นที่ได้ฉลากประหยัดไฟเบอร์ ๕
- ๖) ไม่นำของร้อนใส่ตู้เย็น
- ๗) ลดการเปิดตู้เย็นโดยไม่จำเป็น /และนำสิ่งของที่จำเป็นออกจากตู้เย็น

- โทรทัศน์

- ๑) คำนึงถึงความต้องการ/จำเป็นในการใช้งาน
- ๒) ปิดเครื่องเมื่อไม่ใช้งาน
- ๓) ถอดปลั๊กเมื่อเลิกใช้งาน
- ๔) ไม่ปรับจอภาพให้สว่างมากเกินไป
- ๕) ควรเลือกดูเฉพาะรายการที่เป็นประโยชน์ และน่าสนใจ
- ๖) ไม่เปิดดูรายการเดียวกันในเวลาเดียวกัน แต่คนละเครื่อง

- เครื่องทำน้ำเย็น

- ๑ ถอดปลั๊กเมื่อเลิกใช้งาน ทุกวัน

- เครื่องใช้ไฟฟ้า อื่น ๆ (เช่น เครื่องอุ่นอาหาร หม้อหุงข้าว และเตารีด เป็นต้น)

๑) ไม่อนุญาตให้นำมาใช้ในสำนักงาน

- เครื่องถ่ายเอกสาร

๑) ควบคุมการถ่ายเอกสารเฉพาะเท่าที่จำเป็น

๒) ไม่วางเครื่องถ่ายเอกสารไว้ในห้องที่มีเครื่องปรับอากาศ

๓) กดปุ่มพัก (Standby mode) เมื่อใช้งานเสร็จและหากมีระบบปิดเครื่องอัตโนมัติ (Auto power off) ควรตั้งเวลาหน่วง ๓๐ นาที ก่อนเข้าสู่ระบบประหยัดพลังงาน เพราะจะต้องใช้เวลาในการอุ่นเครื่อง ๑-๒ นาทีก่อนเข้าสู่สภาวะทำงานปกติอีกครั้ง

๔) ปิดเครื่องถ่ายเอกสาร หลังเลิกการใช้งานและถอดปลั๊กออกทุกครั้ง

๓.การปล่อยก๊าซเรือนกระจกจากการใช้น้ำมันเชื้อเพลิงให้ทุกสำนักและกองฯสำรวจยานยนต์ และ เครื่องยนต์ในความดูแล ดำเนินการดังนี้

- ชนิดที่อยู่ในสภาพดี การใช้งานปกติให้เช็คสภาพใช้งานให้อยู่ในสภาพพร้อมใช้อยู่เสมอ
- ชนิดที่ชำรุด สามารถซ่อมได้ คำนวณค่ากับการใช้งานให้ดำเนินการซ่อมแซม
- ชนิดที่เก่า เสื่อมสภาพ ใช้นานแล้วซ่อมแล้วไม่คุ้มค่าให้เตรียมจำหน่าย
- รถยนต์ส่วนบุคคลให้ใช้ในกรณีจำเป็น และให้ใช้แนวทางการรวมหลายๆงานไปด้วยกัน

๑) ขับขี่โดยใช้ความเร็ว ไม่เกิน ๙๐ กิโลเมตร/ชั่วโมง

๒) ลดการเดินทางที่ไม่จำเป็น โดยใช้การติดต่อผ่านทางระบบ Internet และ SMS แทน

๓) ปลุกจิตสำนึกให้พนักงานขับรถทุกคน ขับรถให้ถูกวิธี

๔) ศึกษาเส้นทางก่อนออกเดินทาง ทุกครั้ง

๕) ตรวจสอบสภาพรถยนต์ให้พร้อมก่อนออกเดินทาง ทุกครั้ง

๖) วางแผนเส้นทาง หากไปทางเดียวกันให้ใช้รถคันเดียวกัน กำหนดวันส่งหนังสือราชการจังหวัด

๑ วัน / สัปดาห์

๗) ไม่บรรทุกสิ่งของเกินพิกัด / ตรวจสอบสภาพยานยนต์ตามระยะทางที่กำหนด

๔.การปล่อยก๊าซเรือนกระจกจากการใช้พลังงานอื่นๆ

น้ำประปา

๑) จัดให้มีถังเก็บสำรองน้ำ ก่อนเข้าเครื่องปั๊มแรงดันน้ำ

๒) สำรวจ ตรวจสอบ สุขภัณฑ์ วัสดุ และอุปกรณ์ห้องน้ำ ป้องกันการรั่วไหลของน้ำอย่างสม่ำเสมอและต่อเนื่อง

๓) ซ่อมบำรุงการรั่วไหลของน้ำทันทีที่ตรวจพบ

๔) รณรงค์ให้มีการใช้น้ำอย่างคุ้มค่า โดยการติดป้ายประชาสัมพันธ์ตามจุดที่ใช้น้ำ

โทรศัพท์

๑) ใช้การติดต่อผ่านระบบ Internet แทน

๒) ใช้วิทยุสื่อสารในการติดต่องานราชการ

๓) ใช้การติดต่อผ่านระบบ SMS

ทั้งนี้ให้ดำเนินการมาตรการปลูกจิตสำนึกดังนี้

๑) จัดทำป้ายประชาสัมพันธ์รณรงค์ประหยัดพลังงาน

๒) ประชาสัมพันธ์มาตรการประหยัดพลังงานผ่าน Website ของสำนักงาน

๓) ขอความร่วมมือทุกกอง/งานร่วมรณรงค์ประหยัดพลังงาน

๔) มอบหมายรองนายกเทศมนตรี และผู้อำนวยการกลุ่ม/หน่วยตรวจสอบภายใน ควบคุม ดูแลการใช้พลังงานของบุคลากรในสังกัด ให้เป็นไปตามมาตรการฯ นี้

<http://lowcarboncity.tgo.or.th/goverment>